16/08/2019

Η Βάπτιση Μυστήριο της Εκκλησίας – ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Νέας Σμύρνης

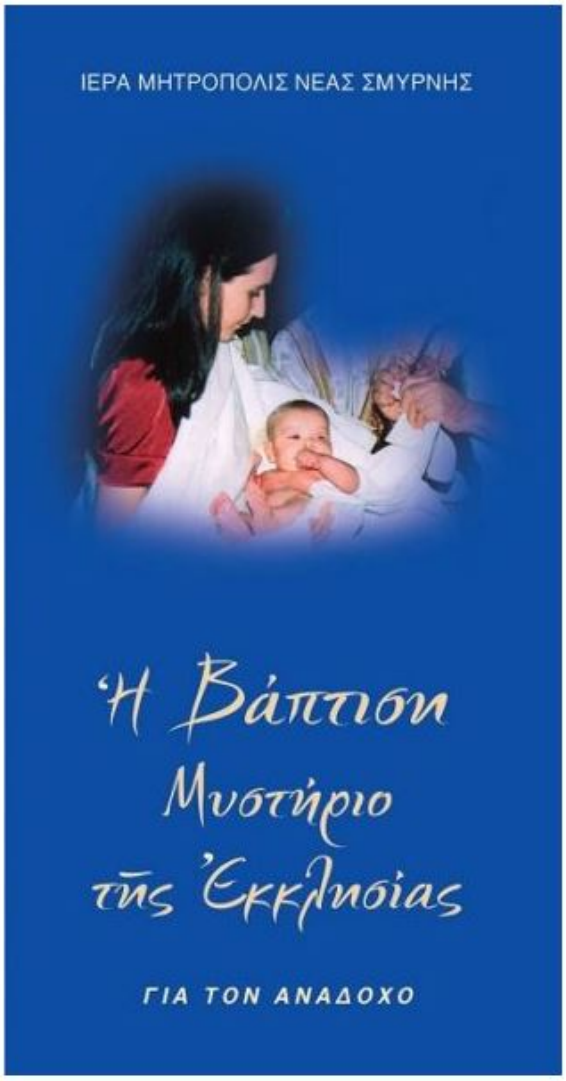

Εκ του εντύπου της Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης, “Η Βάπτιση, Μυστήριο της Εκκλησίας – ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ”, όπως αυτό δημοσιεύεται στον επίσημο ιστοτόπο της Ιεράς Μητροπόλεως, ακολουθούν τα εξής:

Γ Ι Α Τ Ι Ο Ν Η Π Ι Ο Β Α Π Τ Ι Σ Μ Ο Σ ;

Ἡ Ἐκκλησία ἀπό τά πρῶτα βήματά της μαζί μέ τό βάπτισμα τῶν ἐνηλίκων υἱοθέτησε καί τόν νηπιοβαπτισμό, δηλαδή τό βάπτισμα τῶν νηπίων καί μικρῶν

παιδιῶν. Τήν ἀρχαία αὐτή παράδοση συνεχίζει μέχρι σήμερα. Γιά ποιούς λόγους;

• Πρῶτον, γιατί δέν θέλει νά στερήσει ἀκόμη καί τά νήπια ἀπό τή λυτρωτική χάρη τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος.

• Καί δεύτερον, γιατί τά νήπια πού βαπτίζει εἶναι παιδιά χριστιανῶν γονέων, μελῶν τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ χριστιανοί γονεῖς εἶναι αὐτοί πού τά προσκομίζουν μέ τή θέλησή τους στήν Ἐκκλησία καί τῆς ζητοῦν νά τά βαπτίσει.

Ὅπως οἱ γονεῖς, πού φέρνουν ἕνα παιδί στόν κόσμο, ἀποφασίζουν γιά ὅ,τι ἀφορᾶ τό παιδί τους μέχρι πού νά ἐνηλικιωθεῖ (χωρίς νά ζητοῦν προηγουμένως τή συγκατάθεσή του), ἀποβλέποντας στό συμφέρον τοῦ παιδιοῦ τους, ἔτσι καί οἱ ἴδιοι, ὄντας ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ἀποφασίζουν νά τό βαπτίσουν καί νά τό καταστήσουν μέλος τῆς Ἐκκλησίας.

Καί ἐπειδή ἀκριβῶς τό νήπιο δέν μπορεῖ νά συγκατατεθεῖ καί δέν ἔχει ἐπίγνωση τῆς σημασίας τοῦ γεγονότος που τελεῖται, ἡ Ἐκκλησία ἀξιώνει ἀπό τούς χριστιανούς γονεῖς τοῦ νηπίου καί ἀπό τόν ἀνάδοχό του νά ἀναλάβουν τήν αὐτονόητη εὐθύνη νά ἀναθρέψουν τό παιδί χριστιανικά.

* * *

Τό Βάπτισμα ὅταν ἔχει τελεστεῖ κανονικά (δηλαδή ἀπό λειτουργό πού ἔχει κανονική ἱερωσύνη καί σύμφωνα μέ τούς θεμελιώδεις λειτουργικούς τύπους) δέν ἐπαναλαμβάνεται. Ἔστω κι ἄν ὁ ἄνθρωπος ἀπομακρύνθηκε ἀπό τόν Θεό. Ἔστω κι ἄν ὑπέπεσε σέ βαρύτατα ἁμαρτήματα. Ἔτσι, ὁ ἀναβαπτισμός ἀπαγορεύεται αὐστηρά. Ἡ βαπτισματική χάρη πού λαμβάνει ὁ πιστός παραμένει ἀνεξάλειπτη, γιατί τά δῶρα πού δίνει ὁ Θεός στόν ἄνθρωπο δέν τά παίρνει ποτέ πίσω. Ὅμως, ὅσο ὁ ἄνθρωπος παραμένει μακριά ἀπό τόν Θεό, ἀποκομμένος ἀπό τήν εὐλογημένη ζωή τῆς Ἐκκλησίας, ἡ χάρη τοῦ μυστηρίου μένει ἀνενεργός.
Ἀγαπητέ Ἀνάδοχε,

ἀποδέχτηκες τήν τιμή πού σοῦ ἔκαναν δύο ἀδελφοί μας χριστιανοί γονεῖς, νά γίνεις ὁ ἀνάδοχος τοῦ παιδιοῦ τους. Ὁ ρόλος τοῦ ἀναδόχου δέν ἔχει ἁπλῶς κοινωνικό χαρακτήρα. Πρωτίστως ἔχει πνευματικό καί οὐσιαστικό. Ὁ ἀνάδοχος ἐπωμίζεται τήν εὐθύνη -μαζί, φυσικά, μέ τούς χριστιανούς γονεῖς τοῦ παιδιοῦ- νά μεταλαμπαδεύσει στόν νεοφώτιστο χριστιανό τή χριστιανική πίστη. Νά τόν ὁδηγήσει, καθώς θά μεγαλώνει, στή συνειδητή χριστιανική ζωή.

Ο Ρ Ο Λ Ο Σ Τ Ο Υ Α Ν Α Δ Ο Χ Ο Υ

Ἡ πνευματική εὐθύνη τοῦ Ἀναδόχου γιά τήν Ἐκκλησία ἀρχίζει ἀπό τήν ὥρα πού τελεῖται τό Βάπτισμα. Ὁ ἀνάδοχος ἔχει ρόλο σ᾽ αὐτό. Συμμετέχει καί συμπράττει, ἀναπληρώνοντας κατά κάποιον τρόπο τό νήπιο πού κρατᾶ στά χέρια του καί πού λόγω ἡλικίας ἀδυνατεῖ τό ἴδιο νά συμπράξει.

Αὐτό γίνεται ἰδιαίτερα στήν Ἀκολουθία τῆς Κατηχήσεως, πού προηγεῖται τοῦ καθαυτό μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος. Ἐδῶ καταχωρίζουμε τό τμῆμα ἐκεῖνο πού ἀφορᾶ τόν ἀνάδοχο καί πού θά πρέπει, ἀγαπητέ Ἀνάδοχε, νά μελετήσεις προσεκτικά, ὥστε νά ἀπαντᾶς ὁ ἴδιος καί μέ ἀκρίβεια σέ ὅ,τι σέ ἐρωτᾶ ὁ ἱερεύς. Αὐτονόητο ὅτι σύ, ὁ ἀνάδοχος, μέ εὐλάβεια καί εὐκρίνεια, θά ἀπαγγείλεις στήν κατάλληλη στιγμή τό Σύμβολο τῆς Πίστεως.

Α Κ Ο Λ Ο Υ Θ Ι Α Τ Η Σ Κ Α Τ Η Χ Η Σ Ε Ω Σ

Στρέφονται δυτικά (πρός τήν εἴσοδο) καί ἐρωτᾶ τρεῖς φορές

Ὁ ἱερεύς· Ἀποτάσσῃ τῷ Σατανᾷ; Καί πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ; Καί πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ; Καί πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ; Καί πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ; Καί ἀπαντᾶ

Ὁ ἀνάδοχος· Ἀποτάσσομαι. Ἐρωτᾶ πάλι τρεῖς φορές

Ὁ ἱερεύς· Ἀπετάξω τῷ Σατανᾷ; Καί ἀπαντᾶ

Ὁ ἀνάδοχος· Ἀπεταξάμην. Καί λέγει

Ὁ ἱερεύς· Καί ἐμφύσησον, καί ἔμπτυσον αὐτῷ. Καί ὁ ἀνάδοχος φυσᾶ τρεῖς φορές στόν ἀέρα καί φτύνει τρεῖς φορές στό ἔδαφος.

Στρέφονται ἀνατολικά (πρός τό Ἱερό) καί ἐρωτᾶ τρεῖς φορές

Ὁ ἱερεύς· Συντάσσῃ τῷ Χριστῷ; Καί ἀπαντᾶ

Ὁ ἀνάδοχος· Συντάσσομαι. Ἐρωτᾶ πάλι τρεῖς φορές

Ὁ ἱερεύς· Συνετάξω τῷ Χριστῷ; Καί ἀπαντᾶ

Ὁ ἀνάδοχος· Συνεταξάμην. Καί λέγει

Ὁ ἱερεύς· Καί πιστεύεις αὐτῷ; Καί ἀπαντᾶ

Ὁ ἀνάδοχος· Πιστεύω αὐτῷ ὡς Βασιλεῖ καί Θεῷ. Καί ἀπαγγέλλει

ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, Πατέρα, παντοκράτορα, ποιητήν οὐρανοῦ καί γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καί ἀοράτων.
Καί εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ τόν μονογενῆ, τόν ἐκ τοῦ Πατρός γεννηθέντα πρό πάντων τῶν αἰώνων. Φῶς ἐκ φωτός, Θεόν ἀληθινόν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι᾽ οὗ τά πάντα ἐγένετο.
Τόν δι᾽ ἡμᾶς τούς ἀνθρώπους καί διά τήν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καί σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος ἁγίου καί Μαρίας τῆς Παρθένου καί ἐνανθρωπήσαντα.
Σταυρωθέντα τε ὑπέρ ἡμῶν ἐπί Ποντίου Πιλάτου καί παθόντα καί ταφέντα.
Καί ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρα, κατά τάς Γραφάς.
Καί ἀνελθόντα εἰς τούς οὐρανούς καί καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός.
Καί πάλιν ἐρχόμενον μετά δόξης κρῖναι ζῶντας καί νεκρούς· οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.
Καί εἰς τό Πνεῦμα τό ἅγιον, τό Κύριον, τό ζωοποιόν, τό ἐκ τοῦ Πατρός ἐκπορευόμενον, τό σύν Πατρί καί Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καί συνδοξαζόμενον, τό λαλῆσαν διά τῶν προφητῶν.
Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικήν καί ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν.
Ὁμολογῶ ἕν Βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.
Καί ζωήν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Στή συνέχεια ἐρωτᾶ πάλι τρεῖς φορές

Ὁ ἱερεύς· Συνετάξω τῷ Χριστῷ; Καί ἀπαντᾶ

Ὁ ἀνάδοχος· Συνεταξάμην. Καί λέγει

Ὁ ἱερεύς· Καί προσκύνησον αὐτῷ; Καί ἀπαντᾶ

Ὁ ἀνάδοχος· Προσκυνῶ Πατέρα, Υἱόν, καί Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καί ἀχώριστον.

Στήν εὐχή πού ἀκολουθεῖ, ὅταν ἐρωτηθεῖ ἀπό τόν ἱερέα, λέει καθαρά τό ὄνομα τοῦ βαπτιζομένου.

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ε Σ Ε Π Ι Σ Η Μ Α Ν Σ Ε Ι Σ

Οἱ προσκλήσεις. Ὅταν προσκαλοῦμε σέ ἕνα μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως εἶναι τό Βάπτισμα, ἀνάλογο πρέπει νά εἶναι καί τό προσκλητήριό μας. Ἡ μορφή του. Τό περιεχόμενό του. Δυστυχῶς πολλά προσκλητήρια δείχνουν ματαιοδοξία στή μορφή τους καί ἀσυγχώρητη ἐλαφρότητα στό περιεχόμενό τους. Ὀφείλουμε νά προσέξουμε. Τό προσκλητήριο θά πρέπει νά δείχνει τή χριστιανική μας ἀντίληψη γιά τό Βάπιτσμα, στό ὁποῖο προσκαλοῦμε συγγενεῖς καί φίλους.

Τά δῶρα. Ὑπάρχει ἡ συνήθεια νά προσφέρουμε κάτι (μπομπονιέρες) ὡς ἀναμνηστικό στούς καλεσμένους μας. Κι ἐδῶ ἐνεργοῦμε ὡς χριστιανοί. Καί ἐπιλέγουμε ἀναμνηστικά πού ἔχουν κάποια σχέση μέ τό μυστήριο. Καινοφανεῖς καί ἀπαράδεκτες εἶναι οἱ ἐπιλογές ὁρισμένων γονέων πού προσφέρουν ἀναμνηστικά πού καμιά σχέση δέν ἔχουν μέ τήν Ἐκκλησία, θύματα κι αὐτοί τῆς ἐμπορευματοποίησης τῶν πάντων.

Τά ροῦχα τοῦ νεοφώτιστου. Σύμφωνα μέ τόν συμβολισμό τῆς Ἐκκλησίας εἶναι λευκά. Τό λευκό χρῶμα συμβολίζει τήν καθαρότητα, τό Ἅγιο Πνεῦμα πού ἔλαβε ὁ νεοφώτιστος. Σεβαστεῖτε αὐτό τόν ἱερό συμβολισμό καί μήν παρασύρεστε ἀπό ἐνδυματολογικές ἐπιλογές πού εἶναι ἄσχετες μέ τό νόημα τοῦ μυστηρίου καί τή σεβάσμια παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τά «μαρτυρικά». Εἶναι ὁ Σταυρὸς ἤ ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας. Τίποτε ἄλλο. Δυστυχῶς ἔχει παρατηρηθεῖ νά καρφιτσώνονται στά πέτα τῶν προσκεκλημένων διάφορα ἀντικείμενα, πού παραπέμπουν σέ προλήψεις καί δεισιδαιμονίες. Εἶναι ἀσέβεια στήν ὁποία δέν πρέπει ἀπό ἐπιπολαιότητα νά παρασυρόμαστε.

Τό λάδι. Μέ αὐτό χρίει ὁ ἱερέας τό παιδί πρίν τή βάπτιση. Ἀποβλέπει στήν προστασία του ἀπό κάθε δαιμονική ἐνέργεια. Μέ τό ἴδιο λάδι ἀλείφει τό παιδί καί ὁ ἀνάδοχος. Νά εἶναι ἀγνό ἐλαιόλαδο καί ὄχι νοθευμένο σπορέλαιο. Ὅ,τι χρησιμοποιοῦμε στή λατρεία πρέπει νὰ εἶναι τό καλύτερο.

Δ Ι Κ Α Ι Ο Λ Ο Γ Η Τ Ι Κ Α

Κατά τή βάπτιση ἑνός παιδιοῦ στόν ἐφημέριό μας προσκομίζουμε τή Ληξιαρχική Πράξη Γεννήσεώς του.

Ὅλα τά μυστήρια πού μᾶς ἀφοροῦν θά πρέπει νά τελοῦνται στήν ΕΝΟΡΙΑ ΜΑΣ·

στήν ἐνορία στά ὅρια τῆς ὁποίας κατοικοῦμε. Στήν Ἐνορία μας ἑπομένως βαπτίζουμε καί τά παιδιά μας. Ἄν ὅμως, γιά ὁποιονδήποτε λόγο εἶναι ἀνάγκη νά κάνουμε τή βάπτιση τοῦ παιδιοῦ μας σέ ἄλλη ἐνορία, ἀπό τόν ἐφημέριο τῆς ἐνορίας μας θά πρέπει νά ζητήσουμε ἕνα χαρτί πού λέγεται Μεταβίβαση Βαπτίσεως.

Σέ περίπτωση ἀπουσίας ἀπό τή βάπτιση ἑνός ἐκ τῶν δύο γονέων, ἀπαιτεῖται γιά τήν ὀνοματοδοσία ἔγγραφη συγκατάθεση ἐκείνου πού ἀπουσιάζει, μέ ἐπικύρωση τοῦ γνησίου τῆς ὑπογραφῆς.

* * *

Ἀγαπητέ Ἀνάδοχε,

Ἄξιος ! Αὐτή τήν εὐχή θ᾽ ἀκούσεις ἀπό τό στόμα τοῦ λειτουργοῦ καί ἀπό τά χείλη ὅλων τῶν καλεσμένων.

Εὔχομαι κι ἐγώ νά σ᾽ εὐλογεῖ πάντοτε ὁ Κύριος καί ν᾽ ἀναδειχθεῖς πράγματι ἄξιος. Πού σημαίνει νά ἀνταποκριθεῖς μέ εὐθύνη καί συνέπεια στήν τιμή καί τό χρέος νά γίνεις πνευματικός πατέρας τοῦ παιδιοῦ πού πρόκειται νά βαπτίσεις.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ο ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ ΣΥΜΕΩΝ